moteris

1972 Nr. 1 (85)

1972

METŲ

LIETUVAITĖ

POKALĖDINIO BETLIEJAUS BEJIEŠKANT

T. PLACIDAS BARIUS, O.F.M.

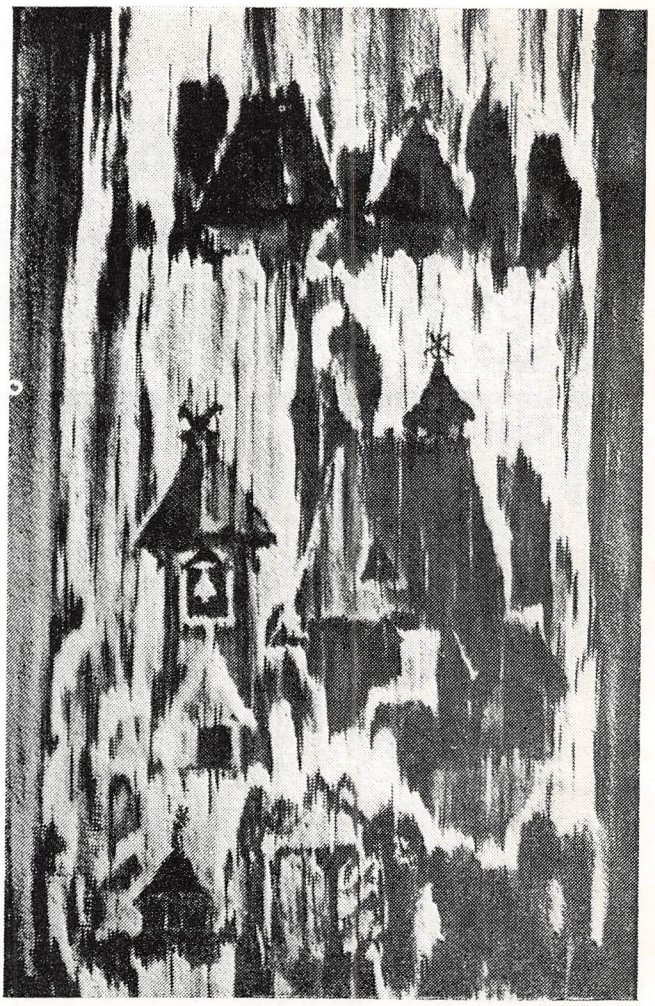

A. TAMOŠAITIS GIMTINĖ

Kūdikis ir Motina. Ėdžios su keliom gniūžtėm pradžiūvusio šieno. Keletas gyvulių, uolos urvan nakčiai suvaryti, ramiai atrajoja. Liepsnelė, lėtai plesdendama ir godžiai gerdama iš aliejaus indelio, tiesia aplink ilgus šešėlius.

Ramu ir lauke. Nors ir žvaigždėtas dangus, bet tamsu. Ir šalta — kaip visados naktį dykumoje. Girdėti kažkur toli balsai, bet sunku įspėti, kieno jie ir iš kur. Matyti tolumoje šviesos, bet neatskirsi — Betliejaus tai žiburiai ar bandas saugojančių piemenų laužai.

"Visam pasauliui belūkuriuojant tylumoje ir nakčiai besnaudžiant tamsos glėby, Tavo Sūnus, o Dieve, nužengė ant žemės iš dangaus, nuo Tavo karališko sosto . . . "

Dievas — tikras Dievas, ir tikras žmogus. Gimęs, bet nesukurtas, esąs vienos prigimties su Tėvu. Šventosios Dvasios veikimu iš Marijos priėmęs kūną, Jis atėjo į žemę žmogaus išganyti.

Betliejaus padangėj Dievas sujungė save su pasauliu — apčiuopiamai, radikaliai, amžinai, nebeatšaukiamai. Ir sunku apspręsti, kuo labiau stebėtis: Dievo nusižeminimu, nes Jis dievybę sužmogino, ar žmogaus išaukštinimu, nes Jis žmogiškumą sudievino.

Esu tos paslapties dalininkas ir vienas iš daugel pakeleivių, jieškančių savo vietos Betliejaus sudėtingoj dramoj.

* * *

Neseniai atšvęstų Kalėdų Betliejaus įvykis pasaulį sujudino iš pagrindų. Kristaus atėjimas, gyvenimas, mirtis, prisikėlimas ir paliktas mokslas per 2000 metų nenustojo intrigavęs protų ir kurstęs širdžių sekti ar priešstarauti. Jo mesti idealai susilaukė milijonų sekėjų, išugdė legionus tauriausių sielų ir nurodė kelią, kaip kilniai gyventi ir prasmingai kentėti. Jis net davė viltį nemirti. Tuos idealus saugoti ir skleisti paties Kristaus įsteigta Bažnyčia, nežiūrint jos žmoniškų silpnybių ir trapumo, per ilgus šimtmečius buvo ne tik didžiausia ir stipriausia užtvanka blogiui plisti, bet ir atspariausias autoritetas tiesai, keliui ir gyvenimui surasti.

Istorijos tėkmėje Bažnyčia, Kristaus mokslas, Kristaus asmuo ir net tikėjimas į Dievą buvo daug kartų puolami priešų iš lauko ir iš vidaus. Šiandien ta kova vėl atnaujinama. Užkrėsti Laplace tvirtinimo, kad pasaulio sąvoka savyje yra pakankamai aiški ir kad pasaulio apraiškoms Dievo buvimo hipotezė nebėra reikalinga, net tikį krikščionys pradeda save klausti, ar formuotas tikėjimas, specialiai krikščionybė, beturi kokią nors ateitį ir ar ji, kaip savo laiką atgyvenusi pažiūra, nebus iš gyvenimo išstumta nesulaikomai priekin žengiančios intelektualinės evoliucijos?

Ta mintis nėra originali. Jau prieš 100 metų ją siūlė filosofas Auguste Comte, tvirtindamas, kad su laiku bet kokį idėjų pasaulį, ir net sunkiausiai suvokiamą metafizikos ir teologijos lobyną, bus įmanoma analizuoti ir suprasti techniškuoju protu ir griežtųjų mokslų pagelba. Pasak jo, Dievo sąvoka, Dievo buvimas, Dievo įsakymai, Bažnyčia ir betkoks tradicijos ar pozityvių gairių apribotas tikėjimas ilgainiui taps archaizmų;kas yra tiesa, kokie įstatymai ir kokios normos žmogui geriausi, už ką individas gali ir turi būti atsakingas — visa tai tiksliai nusakys mokslininkai.

* * *

Paminėtų ir kitų ankstyvesnių ir vėlyvesnių autorių įtaigotiems krikščionims suabejoti krikščionybės, jos idealų, tiesų ir normų verte, jei ir ne priežastį, tai bent progą duoda pats svarbiausias krikščionybės dokumentas ir šaltinis — šv. Raštas.

Ne paslaptis, kad šv. Rašte yra vietų, kurios prieštarauja šių dienų mokslo faktams. Pasaulio sukūrimo procesas, vyro ir moters sutvėrimas, pirmųjų tėvų nu-